

PIC D'ASPE

Chacetania (Jacetània)

Pel vessant nord, des de Candanchú pel Barranc de Tortiellas amb retorn pel Paso d'a Garganta d'Esper i el circ d'Aspe

Distància	11,2 km
Desnivell acumulat	1212 m
Nivell de dificultat	Difícil
Data	14 de juliol de 2014
Cartografia	Editorial Alpina. Valle de Canfranc (1:25000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=7352756

Punt culminant de la Serra d'Aísa, l'Aspe i els seus veïns son entre els cims que, sense abastar la tòpica xifra dels 3000, ens procuren una ascensió d'allò més gratificant, amb un formidable ambient d'alta muntanya.

Rep diverses denominacions, segons les fonts consultades: Pic d'Aspe (Alpina, IGN, Prames), Punta Esper (aragonès, Prames), de la Garganta de Aísa (IGN, Alpina atribueix aquest nom al seu veí llevantí) i també Pic d'Aspa (occità bearnès, Ruta Geològica Transpirenaica).

Entre les vies més alpines que hi accedeixen hi ha l'aresta de los Murciélagos, oberta pels mítics Rabadá-Navarro, i algunes canals de la cara nord. Baixant el llistó trobem els itineraris normals. La "Trilogia de l'Aspe" llarga i dura, visita els tres cims principals de la serra. Com a ascensió directa hi ha la que s'hi enfila per migdia, des d'Aísa pel Rigüelo, que és la més fàcil i habitual. I dos pel vessant nord: pel Barranc de Tortiellas i pel Circ d'Aspe. Nosaltres hem ajuntat aquestes darreres per fer una ruta circular.

No és un itinerari fàcil: al desnivell cal afegir-hi trams on el camí ni és evident ni fressat, la senyalització es limita a fites escadusseres, té passos de grimpada (fàcils, un d'exposat) i hi perduren congestes bona part de l'any.

Nota

La baixada la vàrem fer guiats per un track d'algú que semblava prou coneixedor de la zona. Sobre el terreny vàrem comprovar que no seguia el camí més lògic i habitual. Per això hem corregit el nostre track en base a altres, el mapa excursionista i l'ortofotomapa.

Accés. Per la N-330 ens desviem cap a Candanchú. Dins el nucli, quan la carretera fa un fort revolt a mà dreta, anem a l'esquerra tot passant pel costat del quarter militar, fins al fons (W) de l'aparcament de l'estació d'esquí.

Candanchú (1570 m)

Marxem vers el SW per una pista de terra que vira al S i, entre llaçades, puja al Puerto de Tortiellas. N'escurcem algunes, fent drecera per allà on ens sembla més evident.

Tram poc agraït, entremig de remuntadors i edificis de servei de l'estació.

Puerto de Tortiellas (2032 m)

Estrictament el punt que senyalitzem no és al port sinó uns 500 metres pista enllà, on l'abandonem al bell mig d'un marcat revolt a la dreta. Un antiga inscripció pintada en groc en una pedra assenyala el corriol "Aspe".

Marxem vers el W i emprenem una estreta lleixa (senyals de pintura blancs) sobre el barranc de Tortiellas. Pas de grimpada fàcil però exposat, atenció amb neu o mullena.

Superat el tram, per terreny planer, descendim lleugerament fins a la base de la cinglera meridional de la Tuca Blanca i la seguim bona estona enganxats a la roca (possible rimaia).

Esbiaixem vers el SW per enfilem-nos a l'esquenall de les Puntas d'Esper (1), passant per sota i a llevant de la cota 2417.

A l'ampli esquenall podem identificar fàcilment la primera de la sèrie de "puntes", darrera la qual s'alça el cim. La flanquem per la dreta (2) i anem a buscar el llom entre aquesta i el cim.

Fàcilment identifiquem el coll i la canal entre l'Aspe (esquerra, arrodonit) i la cota 2599 (dreta, altiva, esquerpa).

En tot aquest sector és molt fàcil que hi perdurin congestes durant bona part de l'any. La canal és el tram més inclinat ($45^{\circ}\sim 50^{\circ}$). L'esquivem grim pant per l'esquerra fins al coll.

Seguim la carena a l'esquerra per terreny més fàcil i camí fressat, fins al cim.

Pic d'Aspe (2640 m)

Vèrtex geodèsic i bústia. En dies clars s'hi deu albirar una bona panoràmica, però avui la boira ens ho priva, sobretot cap a nord i ponent.

Retornem al coll pel que hem pujat i, sense perdre alçària, per camí ben fressat (3), flanquem pel vessant de migdia la cota 2599. Després baixem en direcció a l'evident collada entre l'Aspe i la Llena d'a Garganta (Llena o també Llana de la Garganta)

Paso de la Garganta de Aspe (2427 m)

En aquest punt hi conflueix el camí d'Aísa (S) pel Rigüelo. Baixem del coll per l'embut d'una àmplia canal que, més avall, queda sobtadament interrompuda per un esperó o graonada. L'esquivem per la dreta, baixant per una canal paral·lela.

Un cop al circ d'Esper (o d'Aspe), flanquem pels Lomeros d'Esper, procurant en tot moment no perdre cota, guiats per fites escadusseres i indicis de corriol. Ben allunyats del barranc d'Aspe, al fons a mà esquerra, que corre a estavellar-se al salt de la Chorrota.

Revoltem un esquenall herbós (Loma Verde) i travessem un tram de rascler on les fites ens guien per localitzar els millors passos.

Superat el rascler el camí ens acosta a una graonada amb Candanchú ja a la vista. Fem una llaçada per salvar el pendent i ens encarem a una clotada.

Balma dels Contrabandistes (1785 m)

El camí hi passa per sota. Hi ha una font (degotall). Continuem baixant per creuar la torrentera de la Zapatiella, que fa un bon salt (4).

Seguint per camí, ben definit i evident, retornem al punt d'origen.

- (1) Les Puntas d'Esper son un seguit promontoris (Tuca Blanca, Zapatiella,...) d'un llarg contrafort que es despenja de l'Aspe vers el NE i que separa el circ de Tortiellas (E) del de l'Aspe (W).
- (2) Per l'esquerra accediríem al cim per la molt evident canal NNE ($50^{\circ}\sim 55^{\circ}$, AD+).
- (3) Atenció dons algunes fites i indicis de corriol a l'esquerra menen perdre alçària ràpidament. El camí que ens cal seguir inicialment no baixa de cota.
- (4) En èpoques de desglaç sol portar força cabal.